

personalități, viziuni despre lume, teorii, ideologii aflate în consens, rezonanță, tensiune ori conflict. Întâlnirile sunt filmate și transmise prin *live streaming*, fiind apoi arhivate la www.sorinantohi.org (unde se arhivează deasemenea afișele și pliantele) și https://www.youtube.com/channel/UCv5R2xEgA_M5nzwUGl8kcQ.

În primul an al programului (21 iunie 2017-24 iunie 2018) au avut loc 26 de întâlniri publice, între care o conferință internațională, dialoguri și conferințe urmate de discuții. Invitații au provenit mai ales din România, precum și din Armenia, Franța, Germania, Israel, Marea Britanie, Republica Moldova, Statele Unite ale Americii, Turcia, Ungaria. O istorie a acestui prim an se găsește la <https://www.societateamuzicala.ro/sorinantohi/wp-content/uploads/2018/06/Brosura-Un-an-de-Idei-in-Agora.pdf>. Programul continuă. În perioada 23-30 iunie 2019 va avea loc Festivalul Idei în Agora și lansarea seriei de cărți Idei în Agora.

Întâlnirile din al doilea an al seriei: **XXVII: Marea foamete din Basarabia, 1946-47. Ideologie, context și economie morală.** Conferință de Igor Cașu. Moderator: Sorin Antohi (26.06.2018). **XXVIII: De la studiile minoritare la politica de populație în România anilor 1930-1940.** Conferință de Viorel Achim. Moderator: Sorin Antohi (3.07.2018). **XXIX: Știință și etnicitate. Teorie, ideologie, politică.** Dezbateri publice legate de încheierea expoziției Știință și etnicitate. Cercetarea antropologică în România anilor '30. Invitați: Viorel Achim, Octavian Buda, Călin Cotoi, Adrian Majuru, Marius Turda. Moderator: Sorin Antohi. Urmată de lansarea volumelor: Marius Turda, Știință și etnicitate. Cercetarea antropologică în România anilor '30 (Editura MMB, 2018), și Adrian Majuru, *Francisc Iosif Rainer – biografia unui proiect de viață (1874-1944)* (Editura Oscar Print, 2018) (27.07.2018). **XXX: De la partidul-stat la statul de drept: tranziția ca moștenire.** Dezbateri publice. Invitați: Jean Jacques Askenasy, Gabriel Andreescu. Moderator: Sorin Antohi (18.09.2018). **XXXI: Interpretare. Texte, imagini, filosofie.** Sorin Alexandrescu în dialog cu Sorin Antohi (2.10.2018). **XXXII: Beyond Balkanism? From Symbolic Geographies to Politics.** Diana Mishkova talks to Sorin Antohi (12.10.2018). **XXXIII: Identități colective: limitele paradigmei naționale.** Victor Neumann în dialog cu Sorin Antohi (16.10.2018). **XXXIV: Ideile României Mari.** Colocviu. Participanți: Sorin Antohi (moderator), Viorel Achim, Sorin Alexandrescu, Daniel Barbu, Călin Cotoi, Daniel Dăianu, Virgil Nemoianu, Victor Rizescu, Balázs Trencsényi (20.10.2018). **XXXV: Democrația în pericol? Partide, lideri și mișcări populiste.** Conferință de Radu Carp. Moderator: Sorin Antohi (13.11.2018). **XXXVI: Minoritatea germană din România în perioada interbelică și în cea comunistă.** William Totok în dialog cu Sorin Antohi (20.11.2018).

În pregătire: **XXXVIII:** 18.12.2018, 18:00. *Cântarea României Mari.* Dezbateri despre memorializarea festivă a Centenarului. Invitați: Stelîu Lambriu, Răzvan Pârâianu, Marius Turda. Moderator: Sorin Antohi. **XXXIX:** 15.01.2019, 18:00. Bogdan Ghiu în dialog cu Sorin Antohi. **XL:** 29.01.2018, 18:00. Gabriel Andreescu în dialog cu Sorin Antohi. **XLI:** 12.02.2019, 18:00. Mircea Dumitru în dialog cu Sorin Antohi.

În afara seriei, dar legat de ea, a avut loc pe 23-24.11.2018 conferința *România Mare 2.0. De la insula de latinătate la arhipelagul global*, organizată de Sorin Antohi și transmisă pe YouTube. Detalii la www.sorinantohi.org.

Idei în Agora

Totalitarismul orizontal

în viață și literatură

27 noiembrie 2018
ora 18:00

Casa Filipescu-Cesianu
Calea Victoriei nr. 151

MUZEUL
MUNICIPIULUI
BUCUREȘTI

Primăria
Capitalei

Eveniment organizat de
Primăria Municipiului București
prin Muzeul Municipiului București.

Intrarea 10 lei. În preț este inclusă vizitarea
expozițiilor de la Casa Filipescu-Cesianu,
în termen de 30 zile.

Idei în Agora
XXXVII
Totalitarismul orizontal
în viață și literatură

Mariano Martín Rodríguez în dialog cu Sorin Antohi
27 noiembrie 2018, 18:00
Casa Filipescu-Cesianu, Calea Victoriei 151

Opresiunea și gravele crime comise de dictaturile fasciste și comuniste din 1917 până în prezent au inspirat nenumărate studii academice și opere literare, mai ales distopii. Pe de altă parte, există un alt tip de totalitarism despre care aproape nimeni nu vorbește, dar care este mult mai persistent și care a provocat un număr incalculabil de victime. Este vorba de totalitarismul orizontal, adică totalitarismul impus de majoritatea membrilor unei comunități care persecută membrii acelei comunități care nu respectă regulile sale nescrise. În totalitarismul orizontal, voința asupra subordonaților nu este impusă de autorități externe împotriva cărora comunitatea oprimită s-ar putea revolta. Deoarece masa opresorilor și minoritatea oprimită sunt la același nivel, cei prizonieri cu greu pot conta pe solidaritatea celorlalți dizidenți, pentru că sunt toți izolați și lipsiți de putere în mijlocul masei care aplică legea nescrisă a uniformității moravurilor și a unității totalitare a comunității.

Pentru unii poate părea excesiv să descriem această opresiune comunitară drept totalitarism. Cu toate acestea, consecințele sale asupra oamenilor și a societăților sunt chiar mai grave decât cele ale totalitarismului vertical. Criticile mai mult sau mai puțin deschise și violente, vidul social din jurul lor și imposibilitatea de a avea o viață personală respectată de enturaj îi strivesc moral și chiar trupește pe toți cei care sunt *anormali* dintr-un motiv sau altul.

Chiar și viața privată este amenințată, nu numai de politicieni corupți și oportuniști care exploatează prejudecățile oamenilor pentru a limita drepturile minorităților și a-și consolida puterea susținută de populism, care nu este altceva decât fața politică a totalitarismului orizontal. Datorită dezvoltării mijloacelor de monitorizare și de control reciproc oferite de tehnologiile informaționale, vom fi în curând notați și apoi pedepsiți sau recompensați conform opiniei semenilor. Datorită tehnologiei, instinctul de turmă al animalului uman, „solidaritatea mecanică” a comunităților tradiționale mintal închise, descrisă la rândul său de Émile Durkheim, va câștiga o și mai mare forță de opresiune decât a avut-o vreodată.

Pericolul totalitarismului orizontal este chiar mai serios decât cel impus de diferitele regimuri totalitare, el nefiind denunțat de intelectuali. Foarte puțini scriitorii au cucerit să descrie oprirea individului dizident de către majoritatea populară, de exemplu, la țară. Doar câțiva autori apropiați într-un fel sau altul de progresismul pozitivist s-au străduit să sublinieze teribilele consecințe ale solidarității mecanice a comunităților tradiționale asupra individualității. Prin urmare, în lipsa unor scriitori moderni care, prea

ocupați fiind cu lupta împotriva societății deschise liberale, nu descriu pericolele conformismului asupra evoluției societăților, suntem prea puțin avertizați de persistența și puternica influență a totalitarismului orizontal. De aceea este în continuare folositor să păstrăm în actualitate unele opere literare clasice care ne-au arătat brutalitatea maselor în toată cruzimea ei, exact așa cruzime cu care continuăm să ne purtăm, în același spirit de turmă, cu toți oamenii pe care îi considerăm *anormali*, în România, în Europa și în întreaga lume.

Mariano Martín Rodríguez

Mariano MARTÍN RODRÍGUEZ (n. 1966, Toledo) este doctor în Filologie la Universitatea Complutense din Madrid, cu teza *Teatrul limbilor romanice în Madrid (1918-1936)* și licențiat în Limbi și Literaturi Romanice la aceeași universitate. Din 1995, se numără printre traducătorii Comisiei Europene la Bruxelles. Este editor al revistei bilingve (EN/ES) online despre ficțiune speculativă *Hélice* (www.revistahelice.com).

A publicat cărți și numeroase articole în publicații științifice în domeniul umanist, în Spania și în alte țări. În domeniul românesc, a publicat în ediții bilingve RO/ES *Sclipiri și teatru*, ultima operă românească a lui Eugen Ionescu (prima ediție integrală), și, tot de Ionescu, biografia parodică a lui Victor Hugo după versiunea originală (*Hugoliada*, 1935-1936). De asemenea, a tradus *Cuadratura cercului* (1975-2001), de Gheorghe Săsărman, o culegere de ficțiuni descriptive despre orașe imaginare alegorice, parțial tradusă în engleză de către renumita scriitoare americană Ursula K. Le Guin prin versiunea lui spaniolă.

Privind studiile utopice, a publicat sau vor apărea curând în reviste academice internaționale numeroase studii comparative privind abordarea utopică în mai multe limbi, mai ales în cele romanice, și în mai multe genuri tematice ale literaturii, de la fantezii esopice (de pildă, societățile furnicilor ca societăți alternative), călătorii imaginare (de exemplu, continuări românești ale aventurilor lui Gulliver) și anticipații sociale și politice (utopii anarhiste, distopii antituristice etc.) până la literatură realistă, mai ales privind imaginile distopice ale lumii rurale în cadrul practicilor totalitarismului orizontal. Ideologic, se consideră un umanist liberal, cosmopolit și agnostic, pentru care integritatea individului trebuie apărată de orice presiune etnico-națională, socială, politică sau religioasă.

Sorin Antohi este istoric al ideilor, eseist și traducător. Membru în Academia Europaea. A inițiat și coordonează seria Idei în Agora. Mai multe informații la www.sorinantohi.org.

*

Idei în Agora / Ideas in the Agora este un program dedicat analizei spiritului public. A fost inițiat de Sorin Antohi și susținut de Adrian Majuru. Este conceput, planificat și găzduit de Sorin Antohi. Realizat de Muzeul Municipiului București, în parteneriat cu Asociația Orbis Tertius / A Treia Lume. Întâlnirile au format diferite (dialoguri, conferințe, colocvii, seminarii, dezbateri publice etc.), propunând un dialog între curente, mișcări,